

FEBRUAR 2021
ROSKILDE KOMMUNE

MILJØRAPPORT

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL
NY LANDZONESTRATEGI
FOR ROSKILDE KOMMUNE

ROSKILDE
KOMMUNE

FEBRUAR 2021
ROSKILDE KOMMUNE

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL NY LANDZONESTRATEGI FOR ROSKILDE KOMMUNE

MILJØRAPPORT IHT. LOV OM MILJØVURDERING

PROJEKTNR.

A131407-003

DOKUMENTNR.

01

VERSION

1.0

UDGIVELSESDATO

25. februar 2021

BESKRIVELSE

Miljørapport

UDARBEJDET

HSLY

KONTROLLERET

LOJO

GODKENDT

HSLY

INDHOLD

1	Indledning	7
2	Landzonestrategiens indhold og formål	8
2.1	Landzonestrategiens ændringer	8
2.2	Miljørapportens indhold og metode	10
3	Ikke teknisk resume	14
3.1	Afværgeforanstaltninger	15
3.2	Overvågning	15
4	Miljøstatus og eksisterende miljøproblemer	17
4.1	Landskab	17
4.2	Kulturarv	20
5	Miljøvurdering	22
5.1	Landskab	22
5.2	Kulturarv	24
6	Referencer	27

1 Indledning

Roskilde Kommune har igangsat arbejdet med et nyt administrationsgrundlag for sagsbehandlingen af landzonesager efter planlovens § 35-38 – kaldet landzonestrategi.

Administrationsgrundlaget vurderes at være omfattet af miljøvurderingsloven¹, da det fastlægger rammer for fremtidige anlægsprojekter, jf. lovens § 1. Roskilde Kommune har desuden vurderet, at landzonestrategien skal omfattes af miljøvurdering i henhold til lovens § 8 stk. 1, da administrationsgrundlaget omfatter hele kommunens areal.

Miljøvurderingen skal omfatte de ændringer, der er foretaget i forhold til det hidtidigt gældende administrationsgrundlag for landzonesager i Roskilde Kommune fra 2011, samt relevante præciseringer i forhold til foreliggende Vejledning om landzoneadministration².

Der er udført en afgrænsning (scoping) af hvilke miljøparametre, der findes relevante at miljøvurdere. Miljøvurderingens indhold er baseret på den afgrænsning, der har været foretaget i medfør af miljøvurderingslovens § 32, jf. § 10 og § 11, og som har været i høring hos berørte myndigheder – se kap. 1.2.3. Miljøvurderingen er på den baggrund afgrænset til at omfatte landskabsinteresser og kulturarv.

Nærværende miljørapport er fremlagt i offentlig høring parallelt med den offentlige høring af forslag til landzonestrategi for Roskilde Kommune.

Miljørapporten er udarbejdet af COWI i samarbejde med Roskilde Kommune.

¹ Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) - BEK nr. 973 af 25.06.2020 med senere ændringer.

² Erhvervsstyrelsen, juli 2018 (opdateret november 2019).

2 Landzonestrategiens indhold og formål

Formålet med landzonestrategien er at synliggøre og formidle kommunens vision på landzoneområdet og formidle hvilke hensyn der vægtes i sagsbehandlingen af ansøgninger om landzonetilladelse efter planlovens § 35.

Det fremgår af Vejledning om landzoneadministrationen, at

Overordnet skal kommunalbestyrelsen ved landzoneadministrationen virke for gennemførelsen af kommuneplanen, jf. § 12, og intentionerne i den samlede fysiske planlægning. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i vurderingen af de enkelte ansøgninger om landzonetilladelse skal udøve et konkret skøn inden for de rammer, som findes i planlægningen.

Derudover skal kommunens administration af landzonereglerne ske inden for rammerne af planlovens formål og de hensyn, der ligger bag landzonereglerne. Disse overordnede hensyn skal kommunen afveje mod de konkrete forhold i den enkelte ansøgning og den konkrete lokalitet.

2.1 Landzonestrategiens ændringer

Den nye landzonestrategi indeholder en række overordnede udviklingsprincipper for kommunens landzone:

- > Roskilde Kommune understøtter at det åbne land forbliver åbent
- > Roskilde Kommune fremmer det gode liv i landområdet
- > Roskilde Kommune beskytter natur og landskab
- > Roskilde Kommune værner om kulturarven
- > Roskilde Kommune understøtter landbrug og små erhvervsdrivende

Udviklingsprincipperne er i tråd med de grundlæggende hensyn som ifølge planloven skal varetages med landzonereglerne, nemlig at sikre en klar grænse mellem by og land og undgå spredt bebyggelse i det åbne land. Desuden skal der lægges stor vægt på landskabelige hensyn, herunder beskyttelse af natur og kulturarv, ligesom der skal foretages en afvejning mod hensynet til liv i landdistrikternes landsbyer og til eksisterende landbrug, skovbrug og fiskeri, samt øvrige erhverv der kan indpasses i det åbne land.

Den nye landzonestrategi indeholder desuden en række emner/sagstyper, hvor Roskilde Kommune præciserer hvilke hensyn, der lægges vægt på i den konkrete vurdering af de enkelte sager. Dette er i modsætning til Roskilde Kommunes hidtil gældende administrationsgrundlag, som på flere punkter var mere præcis med hvad der normalt kunne tillades eller ikke tillades i en konkret sag.

Emne	Sagstype	Vægtede hensyn
Boliger	Genopførelse efter brand	Arkitektoniske hensyn
	Indretning af flere boliger i eksisterende bygninger (større stuehuse)	Arkitektoniske hensyn Bevaringsværdier Trafikale hensyn
	Bofællesskab	Lokale hensyn Trafikale hensyn
	Småbygninger over 50 m ² i forbindelse med beboelse	Nabohensyn Landskabelige hensyn
Fritidshuse	Fritidshuse	Landskabelige hensyn
Erhverv	Tilbygning til allerede etableret erhverv	Landskabelige hensyn Kulturmiljø
	Bed & Breakfast, ferielejligheder og lign.	Bygningsmæssige hensyn Turismæssige hensyn
	Café, restaurant, salgsvogne og boder	Lokale hensyn (tilknytningskrav) Bygningsmæssige hensyn
	Bierhverv i råstofgrave	Lokale hensyn (tilknytningskrav)
Høje anlæg	Mobilantenner	Landskabelige hensyn Kulturmiljø
	Husstandsvindmøller	Nabohensyn Landskabelige hensyn
Anlæg på terræn	Solcelleanlæg på terræn	Landskabelige hensyn Kulturmiljø Nabohensyn Naturhensyn
	Oplagspladser ved virksomheder	Nabohensyn Landskabelige hensyn
	Fritidsanlæg og legepladser	Nabohensyn Landskabelige hensyn
	Mindre spildevandsanlæg	Nabohensyn Landskabelige hensyn
	Shelters, bålhytter og udendørs fritidsfaciliteter	Friluftsliv Naturhensyn Parkering
	Teltpladser og glamping	Nabohensyn Landskabelige hensyn Trafikale hensyn Naturhensyn
	Hundeskove og agilitybaner	Nabohensyn Landskabelige hensyn

Flere af ovennævnte emner er nye i forhold til det hidtidige administrationsgrundlag. Desuden er enkelte emner udgået, bl.a. vedrørende institutioner, bygninger i forbindelse med råstofudnyttelse og terrænregulering/udlægning af jord.

Ovennævnte liste er ikke en ordret gengivelse af landzonestrategien, men en kortfattet oversigt over hvilke hovedhensyn, der tillægges særlig vægt i den enkelte sagstype. Den enkelte afgørelse vil altid bero på en konkret vurdering af det ansøgte og de konkrete forhold – og i henhold til de til enhver tid gældende regler i planloven og Vejledning om landzoneadministration.

2.2 Miljørapportens indhold og metode

Miljøvurderingen tager afsæt i miljøvurderingsloven, som fastsætter kravene til proces og indhold.

Miljøvurderingen skal omfatte den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet inden for et bredt miljøbegreb, der omfatter biologisk mangfoldighed, flora og fauna, befolkningen, menneskers sundhed, jordbund og jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk kulturarv, større menneskeskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem ovennævnte faktorer.

Miljøvurderingen gennemføres som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang, landzonestrategien stemmer overens med de miljømålsætninger, som er fastlagt i lovgivningen og planlægningen. Desuden vurderes, om der sker væsentlige indvirkninger på enkelte miljøfaktorer på grundlag af de nedenfor nævnte kriterier, indikatorer og data.

Grundlaget for miljørapportens konsekvensvurderinger er som udgangspunkt aktuel viden på tidspunktet for udarbejdelse af planforslaget, dvs. foreliggende planer og rapporter mv.

2.2.1 Grundlag for vurderingen

Miljøvurderingen af landzonestrategien skal belyse de miljømæssige konsekvenser af og udgøre en del af beslutningsgrundlaget for vedtagelsen af landzonestrategien.

Ifølge miljøvurderingsloven skal miljørapporten kun indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyn til aktuelle og gængse vurderingsmetoder, og til planens detaljeringsgrad. Der skal endvidere tages hensyn til på hvilket trin planen befinder sig i et beslutningsforløb/planhierarkiet, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin.

Landzonestrategien fungerer i sagens natur som et administrationsgrundlag på et overordnet niveau med principper og hensyn, der ønskes lagt til grund for de konkrete landzonesager.

Derfor skal landzonestrategien miljøvurderes på samme overordnede niveau. Dette medfører, at vurderingen koncentrerer sig om generelle vurderinger af forhold, der kan have en indvirkning på miljøet, og hvilke afbødende foranstaltninger, det bør overvejes at inddrage i forbindelse med enkeltsagsbehandlingen.

Den nærmere vurdering af de konkrete konsekvenser vil afhænge af den efterfølgende konkrete enkeltsagsbehandling af landzoneansøgninger.

2.2.2 Afgrænsning af miljøvurderingen

Roskilde Kommune har på baggrund af en afgrænsning (scoping) vurderet, at de sandsynlige væsentlige miljøfaktorer omfatter:

- > Landskab (landskabelige værdier)
- > Kulturarv (kulturmiljø og kulturhistoriske interesser)

Miljørapporten vil derfor indeholde en vurdering af, hvordan planforslaget kan påvirke disse miljøfaktorer.

I nedenstående tabel er der angivet en række kriterier og databehov til brug for vurderingen af de sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger, der er identificeret ovenfor.

Miljøfaktorer	Vurderingskriterier	Databehov
Landskab	I hvilke områder skal landskabelige værdier tillægges særlig vægt? I hvilket omfang kan landzonesager få landskabelig indvirkning? Hvilke afværgetiltag/vilkår kan som eksempler være relevante til beskyttelse af landskabelige værdier?	• Eksisterende lov-mæssige bindinger og planlægningsudpegninger • Kvalitative vurderinger
Kulturarv	I hvilke områder skal kulturmiljø og kulturhistoriske værdier tillægges særlig vægt? I hvilket omfang kan landzonesager få indvirkning på kulturhistoriske interesser? Hvilke afværgetiltag/vilkår kan som eksempler være relevante til beskyttelse af kulturhistoriske værdier?	• Eksisterende lov-mæssige bindinger og planlægningsudpegninger • Kvalitative vurderinger

2.2.3 Metode

På baggrund af beskrivelse af miljøstatus og de eksisterende forhold, herunder de væsentligste lovgivningsmæssige og planlægningsmæssige bindinger, vurderes landzonestrategiens miljøpåvirkning på landskab og kulturarv kvalitativt på det nuværende vidensniveau.

Som grundlag for miljørapportens konsekvensvurderinger er der som udgangspunkt anvendt aktuel viden på tidspunktet for udarbejdelse af planforslaget, dvs. foreliggende planer og rapporter mv.

2.2.4 Høring af berørte myndigheder

Med henblik på den endelige fastlæggelse af miljørapportens indhold og detaljeringniveau, har resultatet af afgrænsningen (scoping) været sendt til høring

hos en række myndigheder og organisationer, der kan være berørt af landzone-strategien. De berørte myndigheder og organisationer har derved haft mulighed for at kommentere afgrænsningen eller bidrage med oplysninger, der kan indgå i miljøvurderingen.

Følgende potentielt berørte myndigheder er blevet hørt: Bolig- og Planstyrelsen (c/o Erhvervsstyrelsen), Miljøstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Roskilde Museum, Region Sjælland, alle nabokommuner, samt Nationalpark Skjoldungernes Land.

Der indkom følgende bemærkninger i høringen:

> *Egedal Kommune;*

Kommunen gør opmærksom på, at grundvandsinteresser bør indgå som vægtet hensyn i forbindelse med virksomheders oplag, da stort set hele Roskilde Kommune er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Roskilde Kommune har imødekommet bemærkningen ved at indarbejde dette hensyn i landzonestrategien - under emnet "Oplag til virksomheder", indføjes:

- At oplagspladsen ikke medfører en fare for forurening af grundvandet.

> *Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Roskilde Lufthavn;*

Begge gør opmærksom på, at etablering af især vådområder nær Roskilde Lufthavn har indflydelse på flyvesikkerheden på grund af tiltrækningen af fugle. I henhold til luftfartslovgivningen anvendes for så vidt angår fugle og flyvesikkerhed en zone på op til 13 km fra en lufthavn. I det omfang at den nye landzonestrategi medfører etablering af nye vådområder, bør der derfor indgå en vurdering af om flyvesikkerheden kan blive påvirket. Desuden gøres opmærksom på, at hensynet til Roskilde lufthavns hindringsfri planer bør indgå i vurderingen af høje anlæg.

Roskilde Kommune har imødekommet bemærkningerne ved at indarbejde dette hensyn i landzonestrategien - under emnet "Høje anlæg (mobilantennener og husstandsvindmøller)", indføjes:

- At søer og vandhuller ikke forringer flysikkerheden i forhold til fugle.

- At antennemaster/vildmøller placeres under hensyn til Roskilde lufthavns hindringsfri planer.

Ingen af bemærkningerne har givet anledning til ændringer i miljørapportens afgrænsning og indhold.

2.2.5 Alternativer, herunder 0-alternativet

Miljørapporten skal ifølge miljøvurderingsloven indeholde en beskrivelse af referencescenariet (0-alternativet). Miljøvurderingens 0-alternativ fastlægges som

den situation, hvor den ny landzonestrategi ikke vedtages og det hidtidige administrationsgrundlag videreføres.

Der forventes ikke opstillet og vurderet andre alternativer. 0-alternativet medtages i miljøvurderingen som referenceramme for at kunne sammenholde konsekvenserne af en udvikling uden vedtagelse af den ny landzonestrategi.

Under hvert emne i miljørapporten gives en beskrivelse af den nuværende miljøstatus. Denne miljøstatus udgør en beskrivelse af miljøtilstanden ved 0-alternativet, og udgør dermed en referenceramme for beskrivelsen af de potentielle konsekvenser ved vedtagelsen af landzonestrategien.

2.2.6 Kumulative effekter

Det vurderes, at der ikke er andre aktuelle planer, der er relevante at tage i betragtning i miljørapporten.

3 Ikke teknisk resume

Miljøvurderingen omfatter de ændringer, Roskilde Kommune har foretaget i forhold til det hidtidigt gældende administrationsgrundlag for landzonesager i Roskilde Kommune fra 2011, samt relevante præciseringer i forhold til foreliggende Vejledning om landzoneadministration.

Den nye landzonestrategi indeholder en række overordnede udviklingsprincipper for kommunens landzone, samt en række emner/sagstyper, hvor Roskilde Kommune præciserer hvilke hensyn, der lægges vægt på i den konkrete vurdering af de enkelte sager.

Prioritering af hensynet til landskabelige interesser og kulturarven er for flere af de konkrete emneområder nyt i forhold til den hidtidige landzoneadministration.

Den særlige vægt på landskabelige interesser og kulturarven i emneområderne, er desuden for flere emner en præcisering i forhold til Vejledning om landzoneadministration, hvor de landskabelige interesser og de kulturarvsmæssige interesser er beskrevet i mere overordnede vendinger og emneområder.

Hensynet til landskabelige interesser og kulturarven i landzonesagsbehandlingen er i forvejen et vigtigt hensyn i planlovens landzoneregler. Disse hensyn indgår desuden med særlig vægt i områder omfattet af flere planlægningsmæssige bindinger, som f.eks.

- > Kystnærhedszonen og kommuneplanens udpegning af bevaringsværdige landskaber.
- > Kommuneplanens udpegning af Kulturarv i landområdet i form af værdifulde kulturmiljøer, kirkeindsigtsområder og indsigtskiler, samt særlige landsbyer.
- > Naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, samt fredninger.
- > Museumslovens beskyttelse af fortidsminder og sten- og jorddiger.

Det vurderes samlet set, at landzonestrategien vil have en *lille positiv påvirkning* i forhold til at beskytte de landskabelige interesser og kulturarven i kommunen.

3.1 Afværgeforanstaltninger

Der foreslås ikke konkrete afværgeforanstaltninger på dette overordnede niveau.

Roskilde Kommune skal i forbindelse med den konkrete enkeltsagsbehandling af landzonesager sikre, at administration af landzonereglerne ske inden for rammerne af planlovens formål og de hensyn, der ligger bag landzonereglerne. Disse overordnede hensyn skal kommunen afveje mod de konkrete forhold i den enkelte ansøgning og den konkrete lokalitet.

Hensynet til landskabet, kulturarven og de kulturmiljømæssige interesser kan ske gennem meddelelse af afslag til forhold, der strider afgørende eller væsentligt imod de hensyn, som kommunen skal varetage eller gennem vilkår, der sikrer at interesserne er varetaget i tilstrækkeligt omfang.

Relevante vilkår vil afhænge af det ansøgte, den konkrete geografiske lokalisering og en afvejning mod andre hensyn.

3.2 Overvågning

Der foreslås ikke særskilte overvågningstiltag i forbindelse med miljøvurdering af landzonestrategien.

4 Miljøstatus og eksisterende miljøproblemer

Roskilde Kommunes areal udgør ca. 212 km² og har i 2019 87.550 indbyggere (Danmarks statistik), hvilket gør Roskilde Kommune til den 14. største kommune i Danmark. Opgørelser over befolkningsudviklingen samt prognoser for Roskilde Kommune, viser at befolkningstallet er stigende, og kommunen forudsiges knap 98.000 borgere i 2030.

Mod sydvest grænser kommunen op til Lejre, mod syd til Køge og Solrød, mod øst til Greve og Høje-Taastrup, mod nord til Egedal og Frederikssund, samt mod nordvest til Roskilde Fjord.

Interesserne i det åbne land er mange og forskelligartede og mange arealer har en flersidig anvendelse eller funktion. For landbruget, skovbruget, råstofbranchen er benyttelsen af det åbne land en forudsætning. Også for friluftslivet og turismeerhvervet er adgangen til og anvendelsen af arealerne i det åbne land en vigtig forudsætning. Der er desuden store beskyttelsesinteresser i forhold til naturen, de kulturhistoriske og landskabelige værdier samt grundvandsressourcerne.

I det følgende beskrives miljøstatus og målsætninger som referenceramme for miljøvurderingen, og de nationale interesser som den overordnede ramme for kommuneplanlægningen.

4.1 Landskab

Landskabet i Roskilde Kommune består geologisk set af istidernes aflejringer, skabt og formet under flere gletsjerfremstød, som resulterede i et frugtbart bakket landskab, gennemskåret af dale og en fjord. Siden istiden er dette landskab blevet påvirket af indvandret flora og fauna og især af menneskelig aktivitet, og det fremstår i dag som et komplekst og detaljerigt kulturlandskab.

Landbrugsfladerne er inden for kommunen bølget og bakket og består hovedsageligt af middelstore dyrkede marker. Landsbyerne og de middelstore gårde ligger placeret spredt i landskabet og fremstår ofte omgivet af beplantning.

Landskabet fremstår mange steder åbent, og der opnås kik over længere afstand. Dog findes desuden flere mindre vildtremisser, markhegn i skel og små skovparceller, som bevirker at landskabet og udsynet afbrydes. De større og rekreative skovområder i kommunen er Boserup skov og Hyrdehøj skov samt de nye skovområder Gulddysse skov og Himmelev Skov. Alle skovene ligger relativt bynært.

Kommunen grænser ud til Roskilde Fjord. Kystlinjen er bugtet med en vekslen mellem markante fremskudte områder med højereliggende terræn og tilbagetrukne vige. Samtidig er der forholdsvis kort afstand til modstående kystlinje, og der er således udsigt over fjorden og langs fjorden til modstående kyst.

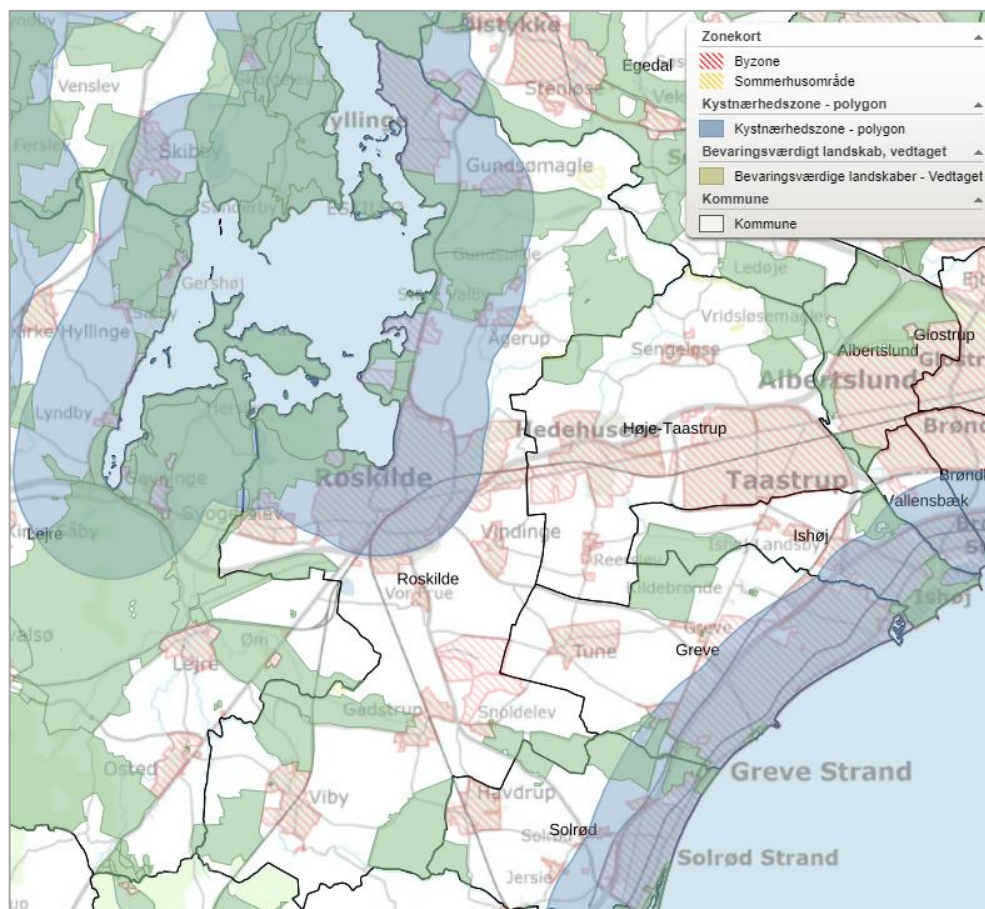
Gennem landbrugslandet strækker der sig flere tunneldale og ådale som sidste istid efterlod, der hvor smeltevandet fandt vej.

I kommuneplanen har Roskilde Kommune udpeget bevaringsværdige landskaber, som i særlig grad skal beskyttes. Områderne omfatter forskellige naturmæssige og kulturhistorisk egnskarakteristiske landskaber. Et værdifuldt landskab kan også være et område, hvor bebyggelsesstrukturen er velbevaret, og området er friholdt for megen ny bebyggelse af "egnsfremmed" arkitektur. Uden for de udpegede bevaringsværdige landskaber skal der også tages højde for, at der findes egnskarakteristiske landskabstræk og markante landskabselementer.

Roskilde Kommune har udarbejdet en landskabskarakterbeskrivelse (2009), der beskriver de enkelte landskabsområder i kommunen, og deres særlige karakteristika og sårbarhed.

Roskilde Kommune har en lang kystlinje mod Roskilde Fjord, hvor landskabet har en særlig værdi. Planlovens kystnærhedszone er i udgangspunktet en 3 km bred planlægningszone, der skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af nærhed til kysten. Hovedsigtet er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi, samt rekreativ værdi.

Planlovens § 35, stk. 3, fastsætter, at der for arealer i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder kun må meddeles landzonetilladelse, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområder. På disse arealer skal landzoneadministrationen varetage hensynet til at friholde det åbne land og selve kystområderne for bebyggelser og anlæg.

Figur 4-1 Bevaringsværdige landskaber (Kommuneplan 2019), samt zonekort og kystnærhedszonen (Plandata).

Dele af landskabet er også beskyttet af fredninger og naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, hvor administrationen af byggeri og anlæg er reguleret af Naturbeskyttelsesloven.

Inden for områder, som er fredede i henhold til kapitel 6 i naturbeskyttelsesloven, må der ikke meddeles landzonetilladelse, hvis en sådan tilladelse er i strid med fredningsbestemmelserne. Tilladelser bør i øvrigt ikke meddeles, før der foreligger dispensation eller tilladelse fra fredningsnævnet. Kommunalbestyrelsen bør desuden være opmærksom på, at anlæg og ændret anvendelse af arealer inden for fredede områder kan have uheldige konsekvenser for de interesser, som ønskes beskyttet med fredningerne.

Det kræver Kystdirektoratets tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 15 til ændring af tilstanden inden for strandbeskyttelseslinjen, der i udgangspunktet er 300 meter bred, men konkrete steder reduceret.

Derudover skal kommunen varetage de landskabelige interesser inden for følgende bygge- og beskyttelseslinjer, som kommunen er myndighed for:

- 150 meter sø- og åbeskyttelseslinje (Naturbeskyttelseslovens § 16).

- > 300 meter skovbyggelinje (Naturbeskyttelseslovens § 17).
- > 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinje (Naturbeskyttelseslovens § 18).
- > 300 meter kirkebyggelinje (Naturbeskyttelseslovens § 19).

Naturen og landskabet i Roskilde Kommune er som andre steder præget af den kulturelle og erhvervsmæssige udvikling igennem tiderne. Skove, plantebælter og marker i jordbrugsmæssig drift præger stadig det åbne land, men byudvikling, infrastrukturanlæg og tekniske anlæg præger også oplevelsen af landskabet i en del områder.

4.2 Kulturarv

De kulturhistoriske bevaringsværdier knytter sig til de fysiske spor i landskabet, der hver for sig eller tilsammen fortæller noget væsentligt om regionens, egnens eller lokalområdets historie.

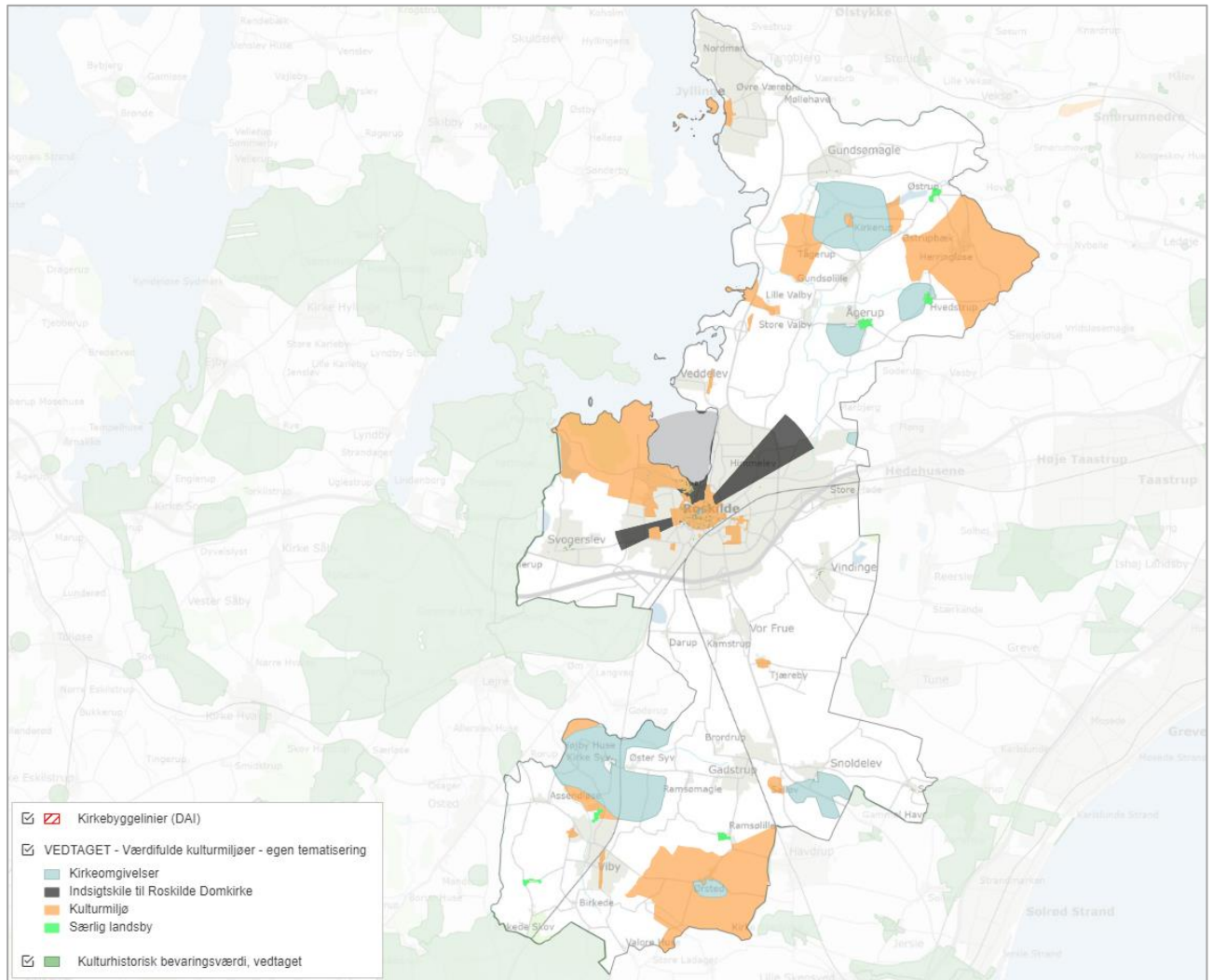
De kulturhistoriske værdier er under pres blandt andet på grund af ønsker om at opføre byggeri eller tekniske anlæg. Det betyder i flere tilfælde, at værdifulde historiske spor er i fare for at gå tabt eller blive ødelagt.

En del af de kulturhistoriske spor og elementer er beskyttet direkte gennem lovgivningen. Det drejer sig f.eks. om sten- og jorddiger og fortidsminder, der er beskyttet gennem museumsloven. Andre spor og elementer er beskyttet gennem fredninger i medfør af naturbeskyttelsesloven.

I Kommuneplan 2019 har Roskilde Kommune en række hensyn til kulturarven i landområdet, hvor retningslinjerne skal sikre, at karakteristiske kulturhistoriske landskaber, bygninger mv. bevares.

Inden for de udpegede kulturmiljøer i landområdet må der kun meddeles tilladelse til byggeri, anlæg, ændret arealanvendelse eller ændret tilstand af et areals karakter i øvrigt, hvis det ud fra en konkret planmæssig vurdering kan ske uden at forringe de kulturhistoriske værdier, som ligger til grund for udpegningen, eller muligheden for at styrke eller genoprette værdierne. Der er desuden udpeget landsbyer med særligt velbevarede landsbymiljøer

Kirkerne og deres placering i landskabet er en vigtig del af kulturlandskabet. Inden for de afgrænsede kirkeomgivelser i kommuneplanen må der ikke plantes skov eller opføres bygninger, tekniske anlæg o.l., hvis det forringer oplevelsen af samspillet mellem kirke og landskab eller landsbymiljø. Kirkernes nære omgivelser er omfattet af en kirkebyggelinje på 300 meter og omkring mange kirker er der også Exner-fredninger. I kommuneplanen er der desuden fastsat en særlig indsigtsskile til Roskilde Domkirke.

Figur 4-2 Værdifulde kulturmiljøer og kirkeomgivelser (Kommuneplan 2019).

5 Miljøvurdering

Miljøvurderingen af landzonestrategiens indvirkninger følger de afgrænsede emneområder:

- > Landskab; landskabsinteresser
- > Kulturarv; kulturmiljøer og kirkeomgivelser

Miljørapporten vil således omfatte en vurdering af, hvordan planforslaget kan påvirke disse miljøfaktorer.

5.1 Landskab

Miljøvurderingen for emnet "Landskab" vedrører miljøpåvirkningen i forbindelse med landzonestrategiens vægtede hensyn, som Roskilde Kommune vil lægge særlig vægt på i enkeltsagsbehandlingen af landzonesager.

5.1.1 Miljøvurdering

Roskilde Kommunes nye landzonestrategi indeholder flere emneområder, hvor de landskabelige hensyn tillægges særlig vægt:

- > *Boliger, Småbygninger over 50 m² i forbindelse med beboelse.*
Der vil blive lagt vægt på, at småbygningerne ikke kommer til at dominere boligen. At bygningen ligger i tilknytning til ejendommens øvrige bygninger og at bygningen ikke påvirker naboer og landskab negativt.
- > *Fritidshuse.*
Der vil blive lagt vægt på at friholde det åbne land fra spredt bebyggelse der ikke har relation til landbruget og at der er tale om en huludfyldning.
- > *Erhverv, Tilbygning til allerede etableret erhverv.*
Der vil blive lagt vægt på, at udvidelsen ikke påvirker landskabet og kulturmiljøet negativt, og at det ikke får karakter af industri, samt at tilbygningens størrelse er passende i forhold til det eksisterende erhverv.
- > *Høje anlæg, Mobilantenner.*
Der vil blive lagt vægt på, at masten er placeres hensigtsmæssigt i landskabet, herunder at masten ikke påvirker landskab og kulturmiljø i området negativt eller at den er placeret inden for bevaringsværdigt landskab eller kulturmiljø. Desuden prioriteres, at masten er placeret sammen med andre høje anlæg eller bebyggelse og at alternative placeringer er undersøgt.
- > *Høje anlæg, Husstandsvindmøller.*
Der lægges vægt på, at vindmøllen ikke påvirker naboer, fx med hensyn til visuel påvirkning og støjpåvirkning, at vindmøllen er placeret i tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse, samt at vindmøllen ikke har en negativ påvirkning af landskabet.
- > *Anlæg på terræn, Solcelleanlæg på terræn.*
Der lægges vægt på, at anlægget ikke påvirker landskab, udsigter, natur eller kulturmiljøer negativt og at det er visuelt afskærmet set for

omgivelserne. Desuden prioriteres, at anlægget ikke er til gene for naboer, og at anlægget kan energiforsyne flere ejendomme og bymiljøer, at det ligger i tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse.

- > *Anlæg på terræn, Oplagspladser ved virksomheder.*
Der lægges vægt på at oplagspladsen skalamæssigt stemmer overens med bebyggelsen, at den ikke er skæmmende set fra omgivende landskab og naboer, samt at der tages hensyn til kultur- og landskabsværdier i området. Virksomheder, der har brug for store oplagspladser, henvises til et erhverv i byzonen.
- > *Anlæg på terræn, Fritidsanlæg og legepladser.*
Der lægges vægt på, at anlægget ligger placeret fornuftigt i forhold til at kunne anvendes af mange borgere, ikke er til gene for naboer, og er indpasset i landskabet.
- > *Anlæg på terræn, Mindre spildevandsanlæg.*
Der lægges vægt på, at anlægget indpasses i forhold til områdets naboer og at det er indpasset i landskabet.
- > *Anlæg på terræn, Teltpladser og glamping.*
Der lægges vægt på, at pladsen ligger tæt på større offentligt tilgængelige rekreative områder samt kulturværdier, i tilknytning til offentlig transport, at det ikke er til gene for naboer i form af støj, lys, indblik, at der er adgang til toilet og vand mv., samt at det indpasses uden gene for landskabs- og naturværdier.
- > *Anlæg på terræn, Hundeskove og agilitybaner.*
Der lægges vægt på, at der er god fremkommelighed og at der tages hensyn til områdets naboer. Desuden prioriteres at pladsen indpasses i landskabet, samt at lys ikke er til gene for omgivelserne.

Prioritering af landskabelige interesser er for flere af de ovennævnte forhold nyt i forhold til den hidtidige landzoneadministration.

Den særlige vægt på de landskabelige interesser i disse emneområder, er desuden for flere emner en præcisering i forhold til vejledning om landzoneadministration, hvor de landskabelige interesser er beskrevet i mere overordnede vendinger og emneområder.

De landskabelige interesser i landzonesagsbehandlingen er i forvejen et vigtigt hensyn i planlovens landzoneregler. De landskabelige hensyn indgår desuden med særlig vægt i områder omfattet af flere planlægningsmæssige bindinger, som f.eks. kystnærhedszonen og bevaringsværdige landskaber. Tilsvarende gælder i områder omfattet af lovmæssige bindinger som f.eks. naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger.

Det vurderes samlet set, at landzonestrategien vil have en *lille positiv påvirkning* i forhold til at beskytte de landskabelige interesser i kommunen.

5.1.2 Afværgeforanstaltninger

Der foreslås ikke konkrete afværgeforanstaltninger på dette overordnede niveau.

Roskilde Kommune skal i forbindelse med den konkrete enkeltsagsbehandling af landzonesager sikre, at administration af landzonereglerne ske inden for rammerne af planlovens formål og de hensyn, der ligger bag landzonereglerne. Disse overordnede hensyn skal kommunen afveje mod de konkrete forhold i den enkelte ansøgning og den konkrete lokalitet.

Hensynet til de landskabelige interesser kan ske gennem meddelelse af afslag til forhold, der strider afgørende eller væsentligt imod de hensyn, som kommunen skal varetage eller gennem vilkår, der sikrer at interesserne er varetaget i tilstrækkeligt omfang.

Relevante vilkår vil afhænge af det ansøgte, den konkrete geografiske lokalisering og en afvejning mod andre hensyn.

5.1.3 Overvågning

Der foreslås ikke særskilte overvågningstiltag i forbindelse med miljøvurdering af landzonestrategien.

5.2 Kulturarv

Miljøvurderingen for emnet "Kulturarv" vedrører miljøpåvirkningen i forbindelse med landzonestrategiens vægtede hensyn, som Roskilde Kommune vil lægge særlig vægt på i enkeltsagsbehandlingen af landzonesager.

5.2.1 Miljøvurdering

Roskilde Kommunes nye landzonestrategi indeholder flere emneområder, hvor hensynet til kulturarven tillægges særlig vægt:

- > *Boliger, Indretning af flere boliger i eksisterende bygninger (større stuehuse).*
Der vil blive lagt vægt på, hvordan indretningen påvirker bygningens og de tilhørende friarealers fremtoning, herunder også parkeringsforhold og trafik. Dette især hvis der er tale om en bevaringsværdig bygning eller en bygning der ligger i et landsbymiljø.
- > *Erhverv, Tilbygning til allerede etableret erhverv.*
Der vil blive lagt vægt på, at udvidelsen ikke påvirker landskabet og kulturmiljøet negativt, at det ikke får karakter af industri, at tilbygningens størrelse er passende i forhold til det eksisterende erhverv.
- > *Høje anlæg, Mobilantenner.*
Der vil blive lagt vægt på, at masten er placeres hensigtsmæssigt i landskabet, herunder at masten ikke påvirker landskab og kulturmiljø i området negativt eller at den er placeret inden for bevaringsværdigt landskab eller

kulturmiljø. Desuden prioriteres, at masten er placeret sammen med andre høje anlæg eller bebyggelse og at alternative placeringer er undersøgt.

> *Anlæg på terræn, Solcelleanlæg på terræn.*

Der lægges vægt på, at anlægget ikke påvirker landskab, udsigter, natur eller kulturmiljøer negativt og at det er visuelt afskærmet set for omgivelserne. Desuden prioriteres, at anlægget ikke er til gene for naboer, og at anlægget kan energiforsyne flere ejendomme og bymiljøer, at det ligger i tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse.

Prioritering af hensynet til kulturarven er for flere af ovennævnte forhold nyt i forhold til den hidtidige landzoneadministration.

Den særlige vægt på kulturarven i disse emneområder, er desuden for flere emner en præcisering i forhold til vejledning om landzoneadministration, hvor de kulturarvsmæssige interesser er beskrevet i mere overordnede vendinger og emneområder.

Hensynet til kulturmiljøet i landzonesagsbehandlingen er i forvejen et vigtigt hensyn i planlovens landzoneregler. Disse hensyn indgår desuden med særlig vægt i områder omfattet af flere planlægningsmæssige bindinger, som f.eks. værdifulde kulturmiljøer, kirkeindsigtsområder og særlige landsbyer. Tilsvarende gælder i områder omfattet af lovmæssige bindinger som f.eks. museumslovens fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger, og naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, samt fredninger.

Det vurderes samlet set, at landzonestrategien vil have en *lille positiv påvirkning* i forhold til at beskytte kulturarven i kommunen.

5.2.2 Afværgeforanstaltninger

Der foreslås ikke konkrete afværgeforanstaltninger på dette overordnede niveau.

Roskilde Kommune skal i forbindelse med den konkrete enkeltsagsbehandling af landzonesager sikre, at administration af landzonereglerne ske inden for rammerne af planlovens formål og de hensyn, der ligger bag landzonereglerne. Disse overordnede hensyn skal kommunen afveje mod de konkrete forhold i den enkelte ansøgning og den konkrete lokalitet.

Hensynet til kulturarven og de kulturmiljømæssige interesser kan ske gennem meddelelse af afslag til forhold, der strider afgørende eller væsentligt imod de hensyn, som kommunen skal varetage eller gennem vilkår, der sikrer at interesserne er varetaget i tilstrækkeligt omfang.

Relevante vilkår vil afhænge af det ansøgte, den konkrete geografiske lokalisering og en afvejning mod andre hensyn.

5.2.3 Overvågning

Der foreslås ikke særskilte overvågningstiltag i forbindelse med miljøvurdering af landzonestrategien.

6 Referencer

- > Erhvervsstyrelsen (Juli 2018 - opdateret november 2019): Vejledning om landzoneadministration, Planlovens § 34-38.
- > Erhvervsstyrelsen (2018): Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen.
- > Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (2016): Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse.
- > Roskilde Kommune (2019): Kommuneplan 2019.
- > Roskilde Kommune (2009): Landskabskarakterbeskrivelse.
- > Roskilde Kommune (2011): Administrationsgrundlag for sagsbehandling af landzonesager i Roskilde Kommune.